

Loodushoiutööde tegemise korraldamiseks vajalike sotsiaalteenuste tellimise kord Keskkonnaameti

1. “Loodushoiutööde tegemise korraldamiseks vajalike sotsiaalteenuste tellimise kord Keskkonnaameti” (edaspidi *kord*) reguleerimisala on riigihangete seaduse § 126 ja looduskaitse seaduse (edaspidi *LKS*) § 4 lõike 1 punktides 1, 2, 3, 4 või 5 sätestatud kaitstaval loodusobjektidel LKS-st, kaitse-eeskirjast, kaitsekorralduskavast või liigi tegevuskavast tulenevate vajalike teenuste tellimise ja tasustamise korraldamine (edaspidi *loodushoiutööd*).
- 1.2 Sotsiaalteenuste erimenetlus on riigihange, mis korraldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/24/EL XIV lisas nimetatud sotsiaalteenuste tellimiseks¹. Direktiivi XIV lisa 1.–5. jaotises nimetatud sotsiaalteenuste hankelepingu riigihanke piirmäär on 300 000 eurot. Sotsiaalteenuste tellimisel, mille maksumus jääb alla riigihanke piirmäära, riigihanget ei korraldata ning lepingu menetlemisele kohaldatakse Keskkonnaameti lepingute menetlemise korras sätestatud, sh nõuet järgida riigihangete seaduse §-s 3 sätestatud üldpõhimõtteid osas, mida käesolev kord ei reguleeri.
- 1.3 Kord ei kehti kaitstava loodusobjekti poollooduslike koosluste kohta, mille rahastamiseks taotletakse sama tegevuse eest LKS §-s 18 sätestatud loodushoiutoetust või Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse §-des 65–66 sätestatud toetust.
2. Loodushoiutööde tellimise eelisjärjestus on tulenevalt kaitstaval loodusobjektidel tehtava töö iseloomust ja ala asukohast järgmine:
 - 2.2 tegevus aitab kaasa I kaitsekategooria liigi elupaiga kvaliteedi tõstmisele ja liigi seisundi säilimisele;
 - 2.3 tegevus on kaitsekorralduskavas või liigitegevuskavas I prioriteediga töö;
 - 2.4 tegevus on seotud poolloodusliku koosluse taastamise ja hooldamisega, mida ei rahastata loodushoiutoetusest või Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse §-des 65–66 sätestatud toetusest, või mis on kaitsealuse liigi kaitse tegevuskavas kirjeldatud kui I prioriteedi töö;
 - 2.5 käesoleva punkti alapunktides 2.1–2.3 nimetatud tööd, mille tegemine on vajalik kaitsealuste objektide heakorra ja hea seisundi tagamiseks, mille korral lähtutakse kaitsekorraldus- või liigitegevuskavas märgitud prioriteetidest.
3. Tellitavate loodushoiutööde nimekiri koostatakse järgmiselt:

¹ CPV-koodid: 92533000-6 (Looduskaitsealade teenused) ja 92534000-3 (Looma- ja linnukaitsealade teenused), 2 jaotis

- 3.2 vastavalt üksikobjektide ja parkide hooldamise rotatsiooni nimekirjale esitab kaitsekorralduse peaspetsialist regioonide looduskaitse juhtivspetsialistidele üksikobjektide ja parkide loodushoiutööde nimekirja, mida looduskaitse juhtivspetsialistid vajadusel täiendavad, lisavad nimekirja kaitsekorralduskavadest ja liigitegevuskavadest tulenevaid tööd ning edastavad selle e-kirjaga kaitsekorralduse peaspetsialistile;
 - 3.3 maahoolduse büroo juhataja koostab loomavedude ja poollooduslike koosluste freesimistööde nimekirja ning edastab selle e-kirjaga kaitsekorralduse peaspetsialistile;
 - 3.4 kaitsekorralduse peaspetsialist koostab üle-eestilise loodushoiutööde koondnimekirja ja esitab selle looduskaitse osakonna juhatajale.
4. Maaomanikku teavitatakse tööde teostamise vajalikkusest telefonitsi, e-kirja teel või tähitud postiga saadetud teatisega (lisa 4). Tähitud postiga tuleb saata teatis kõigile maaomanikele, kes ei vastanud e-kirja teel saadetud teatisele või keda ei olnud võimalik teavitada telefoni teel. Teavitamise korraldavad regioonide looduskaitse juhtivspetsialistid ja maahoolduse büroo juhataja kaitsekorralduse peaspetsialisti poolt eelnevalt e-kirjaga teavitatud ajaks üle-eestilise loodushoiutööde koondnimekirja alusel enne tööde avalikustamist. Kui teavitamine toimus telefonitsi või kirjalikule teatisele vastas maaomanik telefoni teel, koostab teavitaja protokollu telefonivestlusest (lisa 6) ja registreerib selle Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis toimikus 7-7.
 5. Loodushoiutööde tegemiseks vajalike teenuste tellimiseks ehk loodushoiutööde tegemisest huvitatud isikute väljaselgitamiseks avaldab kaitsekorralduse peaspetsialist järgmiste andmetega teate Keskkonnaameti veebilehel www.keskkonnaamet.ee:
 - 5.1. hooldatavad alad (objektid) koos asjakohase informatsiooniga (asukoht, sealhulgas kaardikihil, töö iseloom, sealhulgas töö maht, teostamise aeg, teostamise sagedus, töö tegemiseks vajalikud erioskused, jne);
 - 5.2. keerukate tööde puhul avaliku tutvustuse kuupäev ja asukoht, kus pakkujatel on võimalik osaleda töö kohta lisainformatsiooni saamiseks;
 - 5.3. esitatava taotluse vorm koos asjakohaste nõuetega (hinnapakumise esitamise vajadus jne);
 - 5.4. loodushoiutööde tegemise korraldamise tingimused Keskkonnaametis (korra asjakohased sätted koos korra lisadega);
 - 5.5. taotluse esitamise tähtaeg ja koht;
 - 5.6. loodushoiutööde asukoha kaart avaldatakse Maa-ameti veebirakenduses (<http://xgis.maaamet.ee/xGIS/XGis>) „Karuputke tõrjumise ja loodushoiutööde kaardirakenduses“ samaaegselt tööde avalikustamisega Keskkonnaameti veebilehel www.keskkonnaamet.ee.
 6. Lisaks korra punktis 5 nimetatud teatele avaldatakse kuulutus loodushoiutööde tegemiseks vajalike teenuste tellimise kohta ka üleriigilises ajalehes, vajadusel ka kohalikus ajalehes, ning see peab sisaldama vähemalt punktides 5.5 ja 5.6 mainitud andmeid koos viitega Keskkonnaameti veebilehele www.keskkonnaamet.ee.
 7. Loodushoiutöö tegemise tasumääraks on pakutav madalaim hind hinnapakumuse alusel.

8. Hinnapakkumus peab sisaldama kõiki töö täitmisega seotud kulusid, sealjuures tööandja makse ja makseid, mille tasumise kohustus lasub töö tellijal (sh sotsiaalmaks, töötuskindlustusmaks). Füüsilise isikuga sõlmitavas lepingus märgitakse brutopalk (lisa 2 punktis 4.1) ja kogukulu (lisa 2 punktis 4.1.1 kogukulu ehk hinnapakkumus). Käibemaksukohuslasest juriidiline isik esitab pakkumuse koos käibemaksuga.
9. Kui töö maksumus on kõrgem kui viis tuhat eurot, peab hinnapakkumuse juurde lisama ka töö maksumuse kalkulatsiooni kuluartiklite kaupa (näiteks palgakulu, töövahendite maksumus jne). Merevedude töö maksumuse kalkulatsiooni lisamine on kohustuslik, sõltumata töö maksumusest.
10. Hinnapakkumuste esitamise tähtjaks määrab kaitsekorralduse peaspetsialist minimaalselt 14 päeva alates käesoleva korra punktis 5 nimetatud teate avaldamisest Keskkonnaameti veebilehel www.keskkonnaamet.ee.
11. Taotluste (lisa 1) laekumisel tuleb kaitsekorralduse või maahoolduse spetsialistil veenduda taotluse nõuetele vastavuses ja puuduste esinemisel nõuda täiendavaid andmeid (dokumente). Laekunud dokumentide registreerimisel tuleb lähtuda Keskkonnaameti peadirektori 25.09.2017 käskkirjaga nr 1-1/17/332 kinnitatud „Keskkonnaameti dokumendihalduse korra“ punktidest 7-1. ja 7-2., sealjuures kõik käsipostiga ametisse saabunud või teenistujale isiklikult üle antud dokumendid registreeritakse üleandmise või sellele järgneval tööpäeval.
12. Keskkonnaameti peadirektor moodustab komisjoni esitatud taotluste läbivaatamiseks. Komisjon vaatab esitatud taotlused läbi 3 nädala jooksul taotluste esitamise tähtpäevast arvates ja teeb peadirektorile protokollitud ettepaneku taotluste rahuldamise või rahuldamata jätmise kohta otsuse tegemiseks. Taotluste hindamisel arvestatakse Keskkonnaameti tööde tasumiseks ette nähtud rahasummat, loodushoiutööde põhimõtetele vastavust ning käesoleva juhendi punktis 3 nimetatud eelisjärjekorda ja esitatud hinnapakkumusi.
13. Kui töö teostamise madalaim hinnapakkumus on komisjoni hinnangul ebamõistlikult kõrge, siis teeb komisjon ettepaneku jätta taotlus rahuldamata või määrab mõistliku madalama hinna arvestades töö sisu ja loodushoiutööde teostamiseks ette nähtud eelarvelisi vahendeid. Komisjoni otsus mõistliku hinna määramise kohta edastatakse regioonide kaitsekorralduse spetsialistidele ja maahoolduse büroo spetsialistidele, kes pakuvad madalaima hinnapakkumuse teinud isikule töö teostamist komisjoni määratud mõistliku hinnaga. Kui madalaima hinnapakkumuse teinud isik ei ole nõus komisjoni poolt määratud hinnaga tööd teostama, pakutakse komisjoni poolt määratud hinda järgmise maksumusega hinnapakkumuse teinud isikule. Kui hinnapakkumuse esitanud isik(ud) ei nõustu komisjoni määratud hinnaga, jäetakse loodushoiutöö taotlus(ed) rahuldamata ja tööd ei tellita. Kui hinnapakkumuse teinud isik ei nõustu tööd tegema komisjoni poolt määratud madalama hinnaga, kuid on siiski nõus töö teostamise hinda langetama võrreldes algse hinnapakkumusega ja esitab uue pakkumuse, siis otsustab komisjon uuesti taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise. Komisjoni moodustamise ettepaneku, koosoleku ja protokollimise ning tööde eelisjärjestuse käskkirja koostamise eest vastutab kaitsekorralduse peaspetsialist.

14. Kui hooldustööde tegemiseks on samale objektile esitanud taotluse mitu isikut, eelistatakse isikut, kes on teinud madalama hinnapakumuse. Kui üks pakkujatest on maaomanik või omab maakasutusõigust, tehakse maaomanikule või maakasutusõigusega isikule ettepanek teostada töö madalaima pakkumuse hinnaga. Võrdsete hinnapakumuste esitamise korral lähtutakse taotluse hindamisel ala maakasutusõigusest, varasema hooldamise faktist või heidetakse võrdse hinnapakumuse esitanute vahel liisku.
15. Pärast taotluste esitamise tähtpäeva esitatud taotlusi ei arvestata.
16. Ühe kuu jooksul arvates taotluste rahuldamisest sõlmib asukohajärgse Keskkonnaameti regiooni juhataja või maahoolduse büroo juhataja Keskkonnaameti nimel taotlejaga korra lisas 2 toodud vormi kohase lepingu loodushoiutööde tegemiseks või teatab taotlejale kirjalikult taotluse rahuldamata jätmisest.
17. Taotleja allkirjastab talle saadetud lepingu ja tagastab selle korraldajale 15 tööpäeva jooksul selle kättesaamisest. Kui taotleja ei ole allkirjastatud lepingut selle aja jooksul korraldajale tagastanud, loetakse taotleja tööde tegemisest loobunuks ja korraldaja võib valida tööde tegemiseks järgmise maksumusega hinnapakumuse teinud taotleja või jätta töö teostamata.
18. Juhul kui erakorraliste loodusnähtuste tõttu ilmneb ettenägematu vajadus teostada loodushoiutöid, mida ei ole punkti 3 kohaselt tellitavate loodushoiutööde nimekirja lisatud ning mille eeldatav maksumus ei ületa 10 000 eur ning mille puhul punktides 1- 17 märgitud korra kohaselt tööde tellimine ei oleks ajaliselt võimalik, kuna võib seada ohtu inimeste või loomade elu ja tervise või tuua kaasa olulise varalise kahju või kahju kaitstavale loodusobjektile, siis võivad tööde teostamiseks lepingut ettevalmistavad teenistujad erinevalt punktides 1- 17 märgitud korrast lähtuda KeA lepingute menetlemise korrast ja riigihangete seaduse §-s 3 sätestatud üldpõhimõtetest, sealhulgas tegutsema läbipaistvalt, kontrollitavalt ja proportsionaalselt, tagama konkurentsi efektiivse ärakasutamise, vältima konkurentsi kahjustavat huvide konflikti ning kasutama rahalisi vahendeid säästlikult ja otstarbekalt. Lepingut ettevalmistavad teenistujad peavad saavutama tööde tellimise eesmärgi mõistliku hinnaga, tagades konkurentsi korral vähemalt kolme pakkumuse võrdlemise teel parima võimaliku hinna ja kvaliteedi suhte. Pakkumused peavad olema küsitud kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis ning sisaldama vähemalt järgmiseid andmeid: lähteülesannet, hindamiskriteeriume ja pakkumuste esitamise tähtaega ja kohta. Juhul kui pakkumust ei esitatud, tuleb pakkumuse küsimine lisada lepingule.
19. Tasu loodushoiutööde tegemise eest makstakse täitjale proportsionaalselt valmis tööde mahuga pärast tööde lõppemist ja Keskkonnaameti esindaja poolt üle vaatamist ning vastuvõtmist. Kui tööd ei ole õigeaegselt lepingus näidatud mahus teostatud, vähendatakse makstavat tasu proportsionaalselt tegemata töö ulatusega. Ülevaatuse käigus vormistavad pooled üleandmise-vastuvõtmise akti (lisa 3). Teostatud tööd tuleb akteerida viivitamatult pärast tööde teostamist, kuid mitte hiljem kui:
 - 19.2 lepingu sõlmimise aasta 1. detsembriks (lepingu sõlmimise aastal teostatavad tööd);

- 19.3 lepingu sõlmimisele järgneva aasta 15. märtsiks (pärast punktis 19.1 nimetatud kuupäeva teostatavad tööd).
20. Keskkonnaameti esindajaks tehtud tööde ülevaatamisel ja akti vormistamisel on selleks lepingus määratud Keskkonnaameti spetsialist.
21. Käesoleva juhendi punktis 20 nimetatud isikul on õigus nõuda täitja töös puuduste avastamisel nende kõrvaldamist ja määrata selleks konkreetne tähtaeg.
22. Looduskaitse juhtivspetsialistid ja maahoolduse büroo juhataja:
- 22.1. vastutavad enda valdkonna loodushoiutööde ettepanekute eest vastavalt loodushoiutööde põhimõtetele;
- 22.2. korraldavad järelevalvet sõlmitud lepingute täitmise üle ja kannavad vastutust järelevalve teostamise eest;
- 22.3. korraldavad vastuvõetud loodushoiutööde kohta kaardikihi koostamist MapInfo formaadis lepingu sõlmimisele järgneva aasta 15. aprilliks.
23. Kõik loodushoiutööde korraldamisega ilmnevad erandid, mis pole käesoleva korra kohaselt käsitletavad, lahendatakse peadirektori käskkirjaga.
24. Selliste lepingute korral, mille maksumus koos maksude ja maksetega on üle 5000 euro, rakendatakse tööde vastuvõtmisel „nelja silma printsiipi“ ehk töö teostamise vaatavad üle vähemalt kaks spetsialisti. Selleks määrab regiooni looduskaitse juhtivspetsialist või maahoolduse büroo juhataja tööde üle vaatamiseks ning üleandmise-vastuvõtmise akti allkirjastajateks rohkem kui ühe isiku.
25. Spetsialist ei tohi olla vastutav loodushoiutöölepingu eest, mille teostaja on tema jaoks seotud isik korruptsioonivastase seaduse § 7 mõistes. Samuti ei tohi spetsialist olla vastutav loodushoiutöölepingu eest, mis on seotud tema pere või lähisugulaste maaüksusega. Juhul kui taotleja on spetsialistiga seotud, määrab looduskaitse juhtivspetsialist või maahoolduse büroo juhataja töö vastutajaks ja kontaktisikuks uue spetsialisti.